

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
 3/4 . . . . . 10 „
 1/2 . . . . . 5 „

Posamično številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Katišpot po Goriškem in Gradiškanskem“ in „Katišpot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vožni red železnic, parnikov in poštne avto“.

Naročnino sprejema uredništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v Goriški Tiskarni A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnino se ne oziramo. Oglasi in posiljanje se računajo po Petičevih cenah tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Tor. Leban na tokališču Jos Verdi, Peter Krelbelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrončič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Jezikovno vprašanje in Slovenci.

V Avstriji imamo sicer § XIX. državnega temeljnega zakona, ki jarač vsem v Avstriji navadnim jezikom popolno enakopravnost v uradu in v šoli. Toda ta zakon je le na papirju. Lepo se sliši, ne izvaja se pa ne. Kljubu takemu § bijemo najhujše boje za jezikovno enakopravnost še v letu 1908., in kakor se kaže, jih ne bo še konec. Vlada ni spoštovala § XIX. državnega temeljnega zakona do letos, pa ga ne misli spoštovati tudi za naprej. Pripravlja se, da predloži načrt jezikovnega zakona, veljaven samo za Češko in Moravsko — na jugu pa naj bi ostalo pri starem!

Državni poslanec Ploj je zahteval v proračunskem odseku povsem prav, da se mora rešiti jezikovno vprašanje v državnem zboru za celo državo istočasno. To je naša stara zahteva. Od te ne odstopimo.

Poslanec Masaryk razpravlja o jezikovnem vprašanju v „Času“, rekoč med drugim, da po ustavi vlada lahko predloži poslanski zbornici jezikovni zakon, ali ta zakon mora biti veljaven za vse avstrijske dežele in sme navajati samo temeljne poteze, to je splošne določbe. Podrobni jezikovni zakon spada pred deželni zbor.

Mi smo torej za to, da sklene državni zbor za vso državo veljavni jezikovni okvirni zakon, v katerem bo zajamčena pravica narodnih manjšin. Deželni zbori bi potem popolnili ta okvir.

Na naših državnih poslancih je sedaj, da se potegnejo z vso močjo za to, da se ne izvrši nakana vlade, po kateri bi se rešilo jezikovno vprašanje le za Češko in Moravsko. Naši poslanci morajo pa imeti na svoji strani Čehe, ki se postavijo na to stališče, da treba rešiti jezikovno vprašanje skupno za celo državo.

Če se to ne zgodi, potem bomo edino mi brez vsakega varstva za pravice našega jezika. Namerava se urediti jezikovno vprašanje tudi za Dalmacijo — mi bi ostali pa na cedilu.

Zato je dolžnost obeh klubov v poslanski zbornici, da v jezikovnem vprašanju nastopita energično za pravice našega jezika, da pritegneta Čehe ter se skupno zavzamejo za rešitev jezikovnega vprašanja za vso državo.

Kaj se dela s slovenščino dandanašnji, to je že grozno, vnebovpijoče, škandalozno za ustavno državo.

Pri okrajni sodnji v Celovcu se je vršila 21. t. m. obravnava, pri kateri sta zastopala dve slovenski stranki dva slovenska odvetnika. Zastopnika izjavita takoj v začetku obravnave, da se bodeta posluževala v svojem govoru le slovenščine, ker je tožba slovenska in ker je materni jezik obeh strank slovenski. Sodnik sklene nato, da se ima obravnava nemško in da morata tudi zastopnika govoriti nemško. Ker izjavita obadva zastopnika, da bodeta vkljub temu govorila samo slovensko in tudi predloge stavila samo slovensko, razglasi sodnik sklep, s katerim naznanja, da odtegne obeh strank zastopnikoma besedo. Obenem razglasi sklep, da se prestavi razprava na nedoločen poznejši dan, da povabi osebno obedve stranki k razpravi ter bo z njima sam brez zastopnikov razpravljal. Kaj takega še ni doživela Avstrija. Ko bi se zgodilo to na Češkem, bi nastala rabuka, da bi se država tresla.

Tako daleč smo že! Kaj bi bilo šele potem, ako bi bili pahnjeni sedaj od rešitve jezikovnega vprašanja, to si lahko preračunaj vsak.

DOPISI.

Iz krminskega okraja.

Iz Mirnika. — V „Gorici“ z dne 14. aprila t. l. čitamo neko prismojeno čevkanje v zagovor njih izdajstev, ki smo jih v „Soči“ obelodanili.

Klobasa ima dva konca. Ni pa na nobenem koncu zapisano, da ima prednost iti prvi v usta. Torej začnimo na onem koncu, ki nam kaže „moto“ v odgovor.

Podpisan je v „Norici“ pardon „Gorici“ „Nazadnjak“. Res, resnično in pravično ste jo pogodili. Kdor pač bere ta dopis, mora se pač zgražati nad neumnostjo onega dopisnika in popravljalca in potrditi mora, da ga je pisal in popravljaj „Nazadnjak“. Mi ne bomo vsega zopet ponavljali, kar je bilo zapisano v „Soči“. Samo to rečemo, da smo pošteno povedali in resnično, kar se upamo s pričami dokazati. Eno točko za sedaj rezerviramo in to giede ure odhoda iz farovža. Za nadomestitev te točke pa Vam hočemo nekoliko pokaditi pod nos z drugimi točkami.

Sicer tudi te točke bi ne izpustili, ker gotovi smo, da ni ravno tako, kakor se piše v „Gorici“.

K temu pa Vam moramo v obraz povedati, da med nami se ne vdobi takih podlih ljudi, ki bi hodili pod okna poslušat ket v Vaši sredini; tako se enega uže dvakrat zalotili pod nekim oknom, ko je poslušal, kaj se v hiši govori.

Omenili ste, da ste nekoliko agitirali. No! — Ta nekoliko pa je tako velik, da ni bilo maše.

Niste pa tudi povedali tega, kako je neki oskrbnik nedoraslih otrok polnil ubogega „kvakča“ iz Mirnika z vinom in jedjo vže na vse zgodaj, da ni opešal na cesti grede v Skrljevo. Kako je pa z ono glasovnico, katero je nekdo vzel Filipu Pod golim brdom ter jo izročil še le v Mirniku, ko je šel imenovani na volišče? Takih in enakih stvari imamo na razpolago še veliko.

O kmetijskem shodu pravite, da je eden zaklical „krušta preti“. Ali se ne sramujete tega povedati? Opišite pa nekoliko tudi onega, ki je to zaklical. No, ta je oni človek, kateri se valja vedno okrog pijan. On je tisti, ki je zahteval od našega g. učitelja, da mora napraviti pismeno izjavo, da prestopi h klerikalni bandi. Logični pa ste, g., ko pišete „Vi še ne veste, da mi nimamo uzroka g. učitelja proč spraviti, temveč se moramo le braniti, da bi v Mirnik ne bil imenovan.“ To so besede, ki jih prinaša list veleučenh klerikalcev.

Poglej nekoliko ta stavek, dragi čitatelj, in videl bodeš učenost, pravilnost, hinavščino

in neumnost. Ta stavek je pač podoben onemu klobuku, katerega je zidarski mojster naredil s kladvom.

Vedeti morate pa, da so ti pravico-ljubni in nedolžni backi poslali neko tožbo na okr. šol. svet, s katero bi radi g. učiteja vrgli na cesto. Radi te tožbe upamo, da se marsikdo ugrizne v jezik.

Glede Vaše namene za vstanovitev šole „Lege Nazional“, ne odgovarjam. Vprašajte, Vas prosimo, g. kurat, Svoje vojščake „Tunina“, „Zanina“ in Tonco“. Niso li oni več kot enkrat rekli proti nekaterim osebam, da v kratkem bode vstanovljena šola „Lege Nazional“ v Mirniku? Ako Vam drago, dokažemo s pričami.

Zdihujete nadalje radi ogromnih šolskih doklad ter želite imeti za učitelje duhovnike. Nazadnjak do skrajnosti!

Zadnji odstavek dopisa pa je famozno delo neolikanca. Tu predbaciva frizuro in nošnjo neke vseskoz poštene deklice, kateri nima nobeden kaj slabega očitati. Sram Vas mora biti pa, ko hočete blatiti z nesrečo sina iste vseskoz poštene hiše s tem, da je bil vbogi človek tako nesrečen, da se mu je um omračil.

Prašamo, zakaj pa se v družini g. kurata dogaja toliko nesreč? Mi bi tega ne prašali, da ni nesramnosti v izjavi o mlinarju. Kam bi prišli, ako bi se hoteli utikati v vse razne stvari klerikalne bande?

Razmišljajte svoje podlost! Velikonočni čas je še. Toliko končno v odgovor.

Mirenski naprednjaki.

Iz goriške okolice.

Iz Gor. Trebuša. — „Prim. List“ je dobil za svojo trditev, da bodi Gor. Trebuša vzgled, kako volijo vino, žganje in neumnost, tri odgovore v obliki dopisov, ki so jasno in dostojno dokazali, da je bil njegov dopisnik nesramen lažnik in podlež, komur je, resnica deveta briga. Vsi trije dopisi niso bili toliko naperjeni proti „P. L.“ oziroma njegovemu uredniku, temveč bolj proti dopisniku, ker nam je dobro znano, da se vsled slabih informacij, laži in hudobije večkrat utihotapijo

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

— Prijatelj, pravi d' Artagnan, govorila bova pozneje o tem. Nato pa zagleda mušketirje, ki so pomtli nasip od Pont-Neufa do nasipa Saint-Michel ter se sedaj vrnili nazaj, ter dvigne svoj meč, v znamenje, naj pospešijo korake.

Mušketirji so se približali v teku; v istem času so se vrnili z one strani nasipa deseteri možje, ki jih je bil dal d' Artagnan Commingesu za spremstvo.

— Holá! jim zakliče d' Artagnan nasproti, se je li pripetilo kaj posebnega?

— Eh, gospod, odvrne seržant, kočija se je še enkrat potrla, to je pravo prokletstvo.

D' Artagnan dvigne ramena.

— Nerodneži so; kadar vzame človek kočijo, mora biti trdna: kočijo, s katero hoče kdo odvesti kakega Broussela, mora biti močna, da nese deset tisoč ljudi.

— Kaj zapoveste, gospod poročnik?

— Odvedite četico v stanovanje.

— In vi se vrnete sami?

— Da. Kaj mislite, da potrebujem spremstva?

— Toda...

— Bežite no! Mušketirji odidejo, in d' Artagnan ostane sam z Raoulom.

— Ali vas kje kaj boli? vpraša d' Artagnan.

— Da, gospod; glava mi je težka in vroča.

— Kaj pa je s to glavo? pravi d' Artagnan ter ga pogleda bližje; a, a! udarec ste dobili!

— Da, zdi se mi, da mi je priletel na glavo lonec cvetlic.

— Vraga! pravi d' Artagnan; toda, ostroge imate, kakor vidim; kaj ste bili na konju?

— Da. Toda stopil sem z njega, da bi branil Commingesu, in mojega konja so mi vzeli. Glejte ga, tu je!

In res, v tem hipu je pridirjal mimo Raoulov konj; na njem je sedel Friquet, vihtel svojo štiribarveno čepico ter vpil:

— Broussel! Broussel!

— Hola! počakaj, fante! zakliče d' Artagnan, privedi sem tega konja!

Friquet je čisto dobro slišal, a naredil se je gluhega ter hotel dalje.

Za trenutek je prišla d' Artagnanu volja, da bi stekel za Friquetom; toda Raoula ni hotel pustiti samega; zadovoljil se je torej s tem, da je vzel iz žepa pištolo ter jo napel.

Friquet je imel živo oko in tenka ušesa; videl je d' Artagnanovo kretnjo in slišal, kako je ta napel petolina; vstavil je na kratko svojega konja.

— A, vi ste, gospod častnik! je vskliknil ter so obrnil proti d' Artagnanu; res, prav vesel sem, da vas zopet vidim.

D' Artagnan pogleda pazno Friqueta ter spozna v njem natakarka iz ulice Calandre.

— A, ti si, pobih! Pridi no sem!

— Da, jaz sem, gospod častnik, pravi Friquet neumno.

— Torej si menjal službo? Nisi li več strežnik? Nisi več natakarkar? Postal si torej konjski tat?

— Ah, gospod častnik, kako morete reči kaj takega! vsklikne Friquet; iskal sem plemiča, čegar last je ta konj; lep jezdec je bil, hraber kot Caesar... In naredil se je, kakor da je šele sedaj prvič ugledal Raoula... Ah, saj se ne motim, je nadaljeval, tu je lep jezdec. Kaj ne, gospod, da ne pozabite na me?

Raoul segne v žep.

— Kaj nameravate? ga vpraša d' Artagnan.

— Dati hočem deset lir temu vrlému dečku, odvrne Raoul ter vzame iz žepa denarnico.

— Deset bre v trebuh! odvrne d' Artagnan; poberi se, fante! In ne zabi, da te poznam in te lahko poiščem.

Friquet, ki ni pričakoval, da jo odnese tako poceni, je bil z enim skokom z napisu v ulici Daupbine, kjer je izginil. Raoul je zajahal svojega konja, in oba sta odšla počasi dalje; d' Artagnan je čuval Raoula, kakor bi bil njegov sin; krenila sta proti ulici Tiquetonne.

Vso pot je bilo čuti zamolklo mrmrnanje in oddaljene groznje; toda pri pogledu na tega častnika, ki se je držal tako vojaško, pri pogledu na ta mogočen meč, ki mu je visel ob strani, se je umikala množica venomer, in niti enkrat ni prišlo do kakega resnega poskusa.

v kak list vesti, ki niti približno ne odgovarjajo resnici. Naši starešini so s podpis potrdili, da je bila omenjena opazka v „P. L.“ neosnovana in žaljiva, o čemur se je urednik „P. L.“ lahko in gotovo prepričal, a je sedaj vendar dopustil, da se nas radi dokazane resnice vnovič žali in zasmehuje, češ, koliko je vreden „P. L.“, da mu je naš dopisnik radi dveh besed in pol posvetil tri dolge klobase (dopise).

Koliko je vreden „P. L.“? Čemu neki prša samega sebe, ko je vendar na prvi njegovi strani povedano, da je vreden cele tri krole, kar gotovo ni mnogo in nimamo menda na vsem Goriškem lista, ki bi bil tako malovreden.

Mi pa ne vemo le, koliko je vreden, ampak tudi, česa je vreden „P. L.“ oziroma njegov dopisnik in tisti, ki dopušča, da se cela občina tako krivično blati in obrekuje, namreč 25 ducatov gorkih po onem delu trupla, ki ne le sam ne pojde v nebesa, ampak radi takega krščanstva tudi njegov lastnik ne. Nadalje povemo „P. L.“, da onih treh dopisov nismo poslali v javnost radi njegovega krščanstva, ampak sebi v obrambo in radi njegove nesramnosti. Če je torej ponosen na to, mu tolikega veselja ni malo ne kratimo, temveč mu ga privoščimo na vse večne čase, katere gotovo dotaka, ker zna tako imenitno skrbeti za sveto vero in njena načela.

Iz št. Farjana. — Z ozirom na dopis iz Gor. Cerovega v 50. št. „Soče“ izjavljam in trdim: 1. Ni res, da sem ob volitvah opustil dva dopolndneva pouk zaradi volitve. 2. Ni res, da sem agitiral pred cerkvijo in po občini ob volitvah. Resnica pa je, da sem dan volitev poučeval, kakor navadno in da v agitacijske namene nisem storil nič koraka. Davorin Cenčič, nadučit.

Opomba uredništva: Odgovor prepuščamo g. dopisniku.

Iz št. Petra. — Dne 26. t. m. ob 8. uri dopoldne sta se dva bratrance Alfred Nemeč in Karol Nemeč prvi 3, drugi 4 leta star, med seboj igrala. Naenkrat pride zadajemu na misel, držeti dobro nabrušeno sekuro v roki, nekaj nezasišane, ter reče prvemu, naj položi roko na kol, da mu odseče prste. Ta mu resnično položi lepo, debelo ročico, in prvi zamahne sekuro ter mu odseče 2 prstiča. Potem pa mu je hotel še druge prste odsekati. — Oče Anton, ko je doznal, da se je otrok ranil, je iz obupa izginil iz hiše, ter ga je družina čeli dan iskala. — Žena namreč mu je iz previdnosti rekla, da otrok se je sam ranil.

Opomniti je, da oba bratrance se imata prav rada in da drug brez drugega ne moreta živeti.

Iz tolimskega okraja.

Rakevec pri Podmelcu. — Naš gosp. župnik in gosp. kaplan me opozarjata v „Gorici“ na prvo božjo zapoved, kakor bi hotela vprašati: sem jih li kedaj znal? Odkritosrčno jima

Prišla sta torej brez vsakega posebnega dogodka v hotel Chevette.

Lepa Magdalena je povedala d' Artagnanu, da se je vrnil Planchet ter pripeljal s seboj Mousquetona, ki je srečno prestal operacijo, ko so mu vzeli krogeljo iz rane, ter se počuti dobro, kolikor mu dopušča njegovo stanje.

D' Artagnan je nato velel, naj se pokliče Plancheta; toda naj so ga še tako klicali, Planchet se ni oglasil: izginil je bil.

— Sedaj pa vina! veli d' Artagnan.

Potem, ko je bilo vino na mizi in je bil d' Artagnan sam z Raoulom, pravi, gledaje ga v oči:

— Ali ste pač zadovoljni sami s seboj?

— No, da, odvrne Raoul, zdi se mi, da sem storil svojo dolžnost. Nisem li branil kralja?

— Toda, kdo vam je velel, braniti kralja?

— Sam gospod grof La Fère.

— Da, kralja; toda danes niste branili kralja, branili ste Mazarina: to ni vseeno.

— Toda, gospod...

— Storili ste nekaj nezasišane, mladi prijatelj, vtaknili ste se v stvar, ki vas ne brigajo.

— Ali vi sami...

— O, jaz! To je nekaj drugega; jaz sem moral ubogati povelje svojega gospoda. Vaš gospod je princ, razumejte dobro; drugega gospoda nimate. Sedaj pa je ta vaša trmasta glavica služila Mazarinu, pomagali ste odvesti Broussela! Ne zinite niti besedice o tem, sicer bi bil grof La Fère srdit.

— Mislite, da bi bil grof La Fère nevoljen name!

— Če to mislim? Prepričan sem o tem! Sicer bi se vam še zahvalil, saj ste delali za nas. Tako vas pa moram okregati na njegovem mestu in v njegovem imenu; ta vihra bo milejša, verujte mi. Poslu-

pa povem, da sem jih znal gotovo poprej kot oba onadva in sem se kakor se tudi bom vedno po teh zapovedih ravnal. Nikakor se pa ne morem strinjati s postopanjem naših gosp. duhovnikov, četudi nisem študiral osme šole. Kako se li to vjema s prvo božjo zapovedjo, da ponekod dobim odvezo, v Podmelcu pa ne, če se spovem, da berem zvrh klerikalnih tudi napredne časopise. Saj je pri nas vendar prav tisti Bog kot drugod. Ah! To kaže biti tudi vzrok, da nista hotela povabiti drugih gosp. duhovnikov, kakor je bila pri nas do sedaj za velikonočno izpoved vedno navada, boječ se, da bi kateri izmed ptujih duhovnikov dajal odvezo, ter s tem jima strogo mešal. Čez nekaj let priredi na ta način lahko naš gosp. župnik še en sv. misijon in potem se zna zgoditi, da ne dobi sploh nobeden faran več odveze. Ko bi bilo čitanje naprednih časopisov res smrtni greh, bi jih tudi oni ne smeli čitati. Tako pa, ker vedo vse, kaj je v njih pisano, je prav gotovo, da jih tudi oni čitajo. Kmet ostani neveden, ter plačuj zdaj tukaj, zdaj tam, pa ne polizveduj, zakaj plačaš, saj tega ne potrebuješ, da veš. Tako pravimo mi, ti pa molči, pa mirna Bosna! Tako stališče bi bilo za naše recite moderne duhovnike.

Kaka sloga in medsebojna ljubezen je bila pri nas pred prihodom župnika g. Ivan Kovačiča in še celo pred sv. misijonom. Pogledimo pa sedaj! Sosed že ne more trpeti več sosedu, brat ne brata, oče sina itd. Kaj je tako Kristus učil?! Kaj nismo tudi mi, čeprav smo naprednega mišljenja, njih ovčice? Kristus je šel eno izgubljeno ovčico iskati, oni pa svoje krotke ovčice kratkoinmalo od sebe tirajo. Tako se pripravljajo edini hlev, o katerem govori sv. pismo? Ej! ej! gospodi, tako ne pojde več daleč! V spomin mi sili Izveličarjev opomin do apostolov, ki se glasi: „Vi ste sol zemlje. Sol je dobra reč. Ako pa sol izgubi svojo moč, s čim se bo zemlja solila? Ni za drugega več, kakor da se preč vrže in jo ljudje potepajo.“

Dragi farani! Pomislite, koliko škoda trpi naša fara radi letošnje velikonočne izpovedi. Koliko kronic daste radi tega za železnico in za druge telesne potrebe v Gorici — kronic, katere bi doma krvavo potrebovali.

Kje so prijatelji kmeta?!! —

Anton Jermol.

S Tolmškega. — (Razburjenost in izzivanje glavarja Prinzig-a.) — V četrtek dne 23. t. m. je bila v Tolminu seja c. kr. pomnoženega okraj. šol. sveta. Vrtovec pripomni neke nepravilnosti k zadnjemu sejnemu zapisniku od meseca decembra 1907. Predsednik Prinzig v vidni zadregi se hitro razljuti in prične v svoji običajni strasti in razburjenosti nad Vrtovcem kričati z neumestnimi in izzivajočimi izrazi, kakor: so ein Mensch, das ist eine Infamie, Schande, wenn sie Muth haben, sagen sie mir Betrüger itd. Pri vsej tej predsednikovi provokaciji je Vrtovec ostal mirno pri svojih trditvah, reagirajoč proti neumestnim in izzivajočim izrazom glavarjevim.

Na to predlaga župan in ud g. Leban nadaljevati dnevni red, za kar smo bili vsi zadovoljni.

Predsednik pa skočil zopet po konci ter začne kričati nad Vrtovcem in ga provocirati še hujše kot prvič.

Vrtovec ostane mirno pri svojih trditvah. Ker je bilo vedno hujše, zapusti več udov dvorano. Glavar ves besen kriči nad Vrtovcem in ko je obnemogel reče: Ich bin so aufgeregt, dass ich nicht mehr im Stande bin die Sitzung fortzuführen. Pokličte odite ude iz veže v dvorano. Vse skupaj dobro ošteje reši: alle Herrn haben geschwiegen, keiner hat für mich ein Wort gehabt. Ich bin so aufgeregt und nicht mehr im Stande die Sitzung fortzuführen, für heute schliesse ich dieselbe. In začel je kričati zopet nad Vrtovcem in ga izzivati, ko je zadnji odhajal iz dvorane. Zahvaliti se je le Vrtoveču potrpežljivosti in hladnokrvnosti, da se ni še kaj hujšega pri seji dogodilo. Glavar Prinzig ni mogel vsled razburjenosti, strasti in nervoznosti seje nadaljevati. S tem pa je provzročil že itak ubogemu in zadolženemu okraju precejšnih stroškov, kar naj vzamejo naši poslanci v znanje.

Kakor slišimo praviti, bi utegniti imeti g. Vrtovec še mnogo drugega gradiva za uporabo našim poslancem v dež. in drž. zboru.

Iz kobariškega okraja.

Mlinsko pri Kobaridu. — Neka žena iz naše vasi je bila po opravi pri dekanu v Kobaridu. Dekan vpraša: „Kako je volil vaš mož?“ — Žena odgovori: „Kakor vsi naši vaščani — z naprednjaki.“ — Dekan: „Ja, ja, saj vem, da so Mlinščanje sami — norci.“

Tako govorjenje dekana je razdražilo vse vaščane, ki pravijo: „Dosljej še nismo norci, to pa bomo, ako mu prihodnjijo, ko pride dekan k nam na bero, napolnimo bisago. Ne hodite k — norcem!“

Domače vesti.

Diploma častnega občanstva sezanskega je izročila v soboto deputacija, obst oječa iz gospodov župana Frana Štolfe in občinskega svetovalca c. kr. okr. šolskega nadzornika Mateja Kante-ta gospodu odvetniku in dež. poslancu dr. Gustavu Gregorinu.

Diploma je krasno dekorativno delo akademičnega slikarja v Kamniku g. Maksima Gasparija iz monakovske šole. Motivi dekoracij so izvedeni v pristno narodnem slogu. Izvedba dela vso čast našemu domačemu umetniku.

Predavanje o Trubarju. — Jutri zvečer se bo vršilo napovedano predavanje o Trubarju v dvorani tukajšnjega evangelijskega župnišča. Dohod s Tellovadnega trga. Predavanje začne ob 6. uri zvečer. Predaval bo g. Chrška iz Ljubljane.

Ker utegne biti predavanje prav zanimivo, se je nadejati povoljne udeležbe.

Klerikalci kričijo radi tega predavanja, ali kdo se bo brigal za nje. Kričijo pa zategadel, ker bi radi odvrzeli Trubarju zaslugi začetnika sloj. književnosti ter jo prisilili na talar katoliške cerkve. Bevskanje klerikalcev je le hudobno pa neumno. Saj bevskaajo nad vsakim velikim možem, tako tudi nad Trubarjem. Mi pa ga moramo slaviti. Dostavljamo ponovno, da bo predavanje le predavanje in ne kaka pridiga, kakor lažejo klerikalci.

Shod na Brjah. — V nedeljo popoldne se je vršil na Brjah v rihemberski občini napovedani shod. Otvoril je shod deželni poslanec Andrej Gabršček. Predsednikom je bil izbran domačin g. A. Pečenko, zapisničarjem pa tamkajšnji učitelj gosp. Možina. Poslanec Gabršček je načrtal politični položaj po volitvah, razmerje strank v deželnem zboru itd. v kratkih, jedrnatih, lahko umljivih besedah. O cerkvenih homatijah v občini je govoril dr. Podgornik. Sklenila se je ostra resolucija in izreklo se je nezapiranje staršinstvu, posebno še zastopnikom brejske občine. Farovž in cerkev naj se le popravi za denarjem, ki je doslej na razpolago. O željah in potrebah ljudstva se je unela široka razprava. Govoril je prvo poslanec Gabršček o točkah: zahteva samostojnega županstva; uredi naj se občinski kataster v naši deželi (večina zemljišč Brejcev spada pod Kamnje; večina davka gre drugi županiji); o občinskih poteh in vodnjakih; o uravnavi Vipave; o brezobrestnih posojilih. Govornik je pojasnil k vsaki točki, kaj se mora storiti najprvo iz ljudstva, da morejo potem poslanci baviti se s takimi vprašanji. O cerkvenih stvareh je govoril še Možina in drugi, nadučitelj Vodopivec iz Kamenj o deželni zavarovalnici proti uimam, drugi govornik o deželni hipotečni banki, naj se pri določitvi posojil drž. cenilne vrednosti, potem se je govorilo o zaižanju užitnine na vino, povišanju užitnine na pivo itd. Deželni poslanec Gabršček je dajal k vsemu potrebna pojasnila. Shod je trajal od 4. do 6½ zvečer. Navzočih je bilo 400. Po shodu se je vršila prosta zabava. Fantje in dekleta so zapeli prav lepo tamkajšnje himno: „Živela narodno-napredna stranka!“ Žulo se je tudi nekaj navdušenih govorov. Shod se je vršil lepo v redu in miru; lep shod je bil, ki ostane vsem udeležencem v dobrem spominu.

Visoki gostje v Gorici. — Drevi ob 6.40 dospje v Gorico z državno železnico vojvoda Cumberlandski z vojvodinjo, hčerko in spremstvom, skupno 21 oseb. Nastanijo se v hotelu „Südbahn“. — Dne 2. maja pride v Gorico baje nadvojvoda Franc Salvator.

Narodna delavska organizacija. — V Biljah se je vršil v nedeljo ustanovni shod podružnice N. D. O. Predsedoval je g. Peric. Govorili so dr. Mandič, Jaklič in dva domačina. Predsednik podružnice je tov. Peric; izvolili so še 5 odbornikov in 1 namestnika.

žujem se pa pri tem pravice, nadaljuje d' Artagnan, ki mi jo je dal vaš varuh, moj mladi prijatelj.

— Ne razumem vas, gospod, odvrne Raoul.

D' Artagnan vstane, gre k svoji pisalni mizi, vzame pismo ter ga da Raoulu.

Ko je Raoul naglo preletel vrstice, se mu je stemnilo oko.

O, moj Bog! pravi nato ter dvigne svoje lepe oči, vse polne solz, k d' Artagnanu, gospod grof je torej odšel iz Pariza, ne da bi me bil videl?

— Odpotoval je pred štirimi dnevi, odvrne d' Artagnan.

— Toda pismo je tako, kakor da bi šel v smrtno nevarnost.

— Ah, kaj še! On, pa smrtna nevarnost! Le mirni bodite: ne, odpotoval je po opravkih in se kmalu vrne; upam, da vam ni neljubo, če me vzamete začasno za varuha?

— O, ne, gospod d' Artagnan, odvrne Raoul, vi ste tako hraber vitez in grof La Fère vas tako ljubi!

— No, ljubite me tudi vi! Jaz vas ne bom mučil, toda pod pogojem, da boste fronder, mladi prijatelj, odločen fronder!

— Ali smem še nadalje obiskavati gospo Chevreuse?

— No, seveda! in gospoda koadjutorja tudi, in gospo Longueville tudi; in ko bi bil Broussel tu, katera ste tako trdosrčno pomagali zapreti, bi vam rekel: Prosite brž gospoda Broussela odpuščanja in poljubite ga na obe lici!

— Prav, gospod, slušal vas bom, dasi vas ne razumem.

— Ni treba, da bi razumeli. Glejte, nadaljuje d' Artagnan ter se ozre proti vratom, ki so se ravno

odprla, tu prihaja Vallen v čisto raztrgani obleki!

— Da, toda zato sem jaz razparal nekaj kož, odvrne Porthos, ves poten in umazan od prahu. Kaj mi niso hoteli ti razgrajati vzeti meča. Vraga, kakšno razburjenje med ljudstvom! nadaljuje velikan mirno; toda podrl sem jih več nego dvajset z ročem svojega Balizarda.... Za en prst vina, d' Artagnan!

— O, da, potrebni ste ga, pravi Gaskonec ter napolni Porthosu kozarec do roba; toda, ko izpijete, mi boste povedali svoje mnenje.

Porthos izprazni kozarec v enem požirku; potem ga postavi na mizo, si obriše brke ter pravi:

— O čem pa?

— Glejte, nadaljuje d' Artagnan, gospod Bragelonne je hotel po vsej sili pomagati aretirati Broussela, in komaj sem mu ubranil, da ni branil Commingesa!

— Vraga! pravi Porthos; in kaj bi bil rekel varuh, ko bi bil to videl?

— Vi pravi d' Artagnan; bodite fronder, mladi prijatelj, bodite fronder in mislite si, da nado-meščam v vsem gosoda grofa.

In zarožljaj je s svojo denarnico.

Nato se obrne k svojemu tovarišu, rekoč:

— Ali greva, Porthos?

— Kam pa? vpraša ta ter si natoči še en kozarec vina.

— Poklonit se kardinalu.

Porthos zvrne tudi drugi kozarec z isto mirnostjo, s katero je bil izpil prvega, vzame klobuk, ki ga je bil položil na stol, ter odide za d' Artagnanom.

Raoul je ostal sam, ves zmeden vsled tega, kar je bil videl; d' Artagnan mu je prepovedal, da ne sme zapustiti sobe, dokler se ne poleže zunaj vse to razburjenje.

Lepo spomino je zapustil na Vogrskem sedanji kanalaki dekan Berlot. Predno je odšel, je nagnal verne očitice v starašinstvu, da so sklenili veliko popravo farovža, farovškega hleva in svinjaka. Ubogo občino bi stalo vse to po prvem proračunu 18.000 K, po drugem pa 12.000 K. V seji 22. t. m. pred odhodom Berlotovim je sklenilo starašinstvo najeti posojilo 12.000 K za omenjeno popravo. Berlot je odšel zadovoljen z Vogrskega. — Take poprave pa dejansko ni potreba, zato pa se občinarji uprejo sklepu starašinstva. Za popravo ni potreba 12.000 K. — Sicer pa bi ne bilo potreba sploh nobene poprave, ker je bila Berlotova dolžnost sproti popravljati. Vsaka stranka vzdružuje svoje stanovanje, pa ga mora še drago plačati. Berlot pa je bival zastoj v farovžu, si nabral premoženje na Vogrskem, popravljal pa ni nič. Sedaj ko je odhajal bogato obložen, pa je hotel naprtiti občini velik dolg, celih 12.000 K za popravo farovža, hleva in svinjaka. To so dobrote, katere imajo farani od svojih dušnih pastirjev! Vedno bolj velja resnica, da največji davek, največje breme za kmeta je — farovž. Daj, daj! Zmeraj daj! Še cigana se nasiti, da neha klicati! Daj, daj! — farovža pa nikoli!

Občinarjem na Vogrskem svetujemo, naj se le krepko upro troškom, katere jim je hotel naprtiti Berlot, da se jih odresejo. Takih težkih spominov po Berlotu, ki tehtajo kar 12.000 K, nič ne potrebujejo na Vogrskem.

Na Tolminsko so se vrgli klerikalci s posebno strastjo. Pri Sv. Luciji so ustanovili v nedeljo farovško posojilnico; v Poljubinju so hoteli prepričati ustanovitev bralnega društva, zgodilo pa se je to, da sta se ustanovili dve društvi: napredno in klerikalno. Navzoč je bil Kremžar, ki je tako farbal in imel ljudi za norca, da se je sam sebi smejal. Pomilovanja so vredni, ki takemu človeku kaj verjamejo. Nekateri zapeljanci so se surovo obnašali nasproti domačinu g. Vrtovcu. Žalostno za nje. Poštenega domačina psujejo, privandranca pa poslušajo, ko jih obsipa s samimi farbarijami in lažmi. Poleg je bil gimnazijski suplent dr. Capuder iz Gorice. Ta človek mora iz dežele. — Tolminci so preveč galantni nasproti hinavskemu kaplanu Tomšiču, ki vohuni med njimi, da toliko lažje uganja klerikalno protiljudsko politiko. Zapodite ga iz svoje srede, tolminski tržani! Takemu človeku bojkot!

„Lovski in strelsko društvo za Goriško“ v Sorci je imelo svoj ustanovni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob 10. predp. v hotelu „pri zlatem jellenu“. — Predsednikom je bil izvoljen g. Franc Kocijančič. Odbor, ki se je vže konstituiral, obstoji iz gg.: Zaidaršič Franjo, c. kr. profesor, podpredsednik, Jeretič Albin tajnik, dr. B. Piki blagajnik, Savnik Franc reditelj, Pečenko Josip odbornik, Rozina Karol odbornik. Namestniki so: gg. Levpušček Rudolf, Fonzari Mario, Čuk Elija. Preglednika: gg. dr. Dragotin Treo in Anton Jakončič. — Udnina znaša na leto za goriške ude K 6, za ude na deželi K 3; ustanovniki plačajo enkrat za vselej K 50. — Dosedaj je pristopilo vže nad 50 udov; kdor želi pristopiti, naj se oglasi pri kakšnem odborniku, ali naj se obrne pisмено na: „Lovski in strelsko društvo v Gorici“.

Radi ponovljenja 131 K 60 v je bil obsojen pred okrožno sodnijo v Gorici Iv. Demestri na 14 daj zapora s postom.

Biskop je sáradel neznan tat nekemu gostu v gostilni pri Lasiču v Rabatišču.

Pažar. — V Tržiču je pogorela hiša št. 789, last pl. Valentinisove. Zgorelo je mnogo perila.

Dva dežnika sta se izgubila na veselici v Vrtojbi v nedeljo. Kdor je vzel dežnike ali pomotoma ali pa morda kdo ve, kje sta, naj ju vrne odboru Citalnice, oziroma to naznani.

Dunajski Varieté Gaschelbauer bo gostoval 1., 2. in 3. maja v dvorani „pri zlatem jellenu“. — Društvo si je pridobilo povsod prav dobro ime in šteje 8 oseb, med temi gospodične: Gusti Gruber, Emmy Berger, Mitzi Gross in Toni Denk — in štirje gospodje, med temi „der alte D.ahrer“ gosp. Edmund Gaschelbauer.

Program bo jako raznoliken, bogat, izviren; same novosti za Gorico.

Vstopnina 1 K za osebo.

Postrežba v restavraciji bo v novih spretnih rokah.

Zveza narodnih društev.

Veselica društva „Nada“ v Sovodnjah. — Dne 3. maja se bo vršila v Sovodnjah veselica društva „Nada“, koja je bila radi neugodnega vremena na Velikonočni ponedeljek preložena. Krasen program je bil privabil kljub slabemu vremenu mnogo občinstva. Privlačna sila vsega pa je točka „Veseli Indijanci“. Ako bi se samo isto točko uprisozilo, bilo bi vredno borih 40 vinarjev ustopenine. Pa je tudi zelo originalna. Krasna skupina nastopi ob sladko zvenečih akordih vojaškega orkestra na odru, kjer proizvajajo svoj divji ples — za počit.

Nočemo farbatil! Kdor hoče preživeti nekaj krasnih uric, to naj se potruži 3. maja v Sovodnje, kjer nastopi Bufalo Bill Wild-West s svojimi Indijanci.

Narodno izobraževalno društvo v Kojskom. — Pri prvi seji se je odbor tega novega društva konstituiral sledeče: Predsednik: Miha Jančič, Snežatno; podpredsednik: Anton Marušič; tajnik: Ivan Lenardič; blagajnik: Benedikt Marinič; odborniki: Miha Dornik, Luka Pušpan in Valentin Vendramin; preglednika: Fran Obljubek, dež. poslanec in Josip Stekar. Društvo se je naročilo na „Soča“, „Primorski list“, „Edinost“, „Naš glas“ in „Primorski gospodar“.

Bral. in pevsko društvo v Gabrjajah priredi v nedeljo dne 3. maja t. l. veselico s plesom. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vspored: 1. „V boj“, (godba). 2. „Veseli pastir“, (poje mešan zbor). 3. „Naprej“, (godba). 4. „Ti osrečiti jo hoti“, (poje možki zbor). 5. „Mladi vojaki“, (godba). 6. „Kmet pred fotografom“, (burka). 7. „Lepa naša domovina“, (godba). 8. „Svarilo“, (poje mešan zbor). 9. „Koroški drvarji“, (godba). 10. „Krcmar pri zvitem rogu“, (burka). Po končanem vspredu se vrši ples. Vstopnina k veselici 50 vin. Sedeži 30 vin. Vsak plesni komad 20 vin. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Napovedano predavanje v Devinu v nedeljo se je vršilo. Predaval je g. dr. Igo Janc iz Gorice. Udeležencev bi bilo še več, da ni čutil kaplan potrebe, odgnati nekaj ljudij na sprehod iz Devina.

Veselica v Dol. Vrtojbi je uspela v vsakem oziru prav dobro. Podrobneje poročilo o njej priobčimo prihodnjic.

Trgovsko - obrtno in gospodarske vesti.

Na razstavo v Prago pripravlja Trgovsko-obrtno društvo poseben viak z Goriškega. Razstava se otvori 15. majnika in bo trajala do oktobra t. l. Opozorjamo na to prireditve vse sloje, ki bi radi ogledali ob tej ugodni priliki staroslavno zlato Prago, priporočamo pa vdeležbo posebno trgovcem in obrtnikom, za koje bo razstava kot trgovsko-obrtna in gospodarska posebne važnosti. Pripominjamo le, da bo razstava v takem razmerju, v kakoršnem še ni bilo razstave v Avstriji.

Vožnja tje in nazaj bi utegnili stati okoli K 20., — prenočišča in preživljenja bi preskrbel poseben izletni odsek po znižanih cenah, tako da bi stal ves 8 dnevalni izlet okoli 100 kron.

Program se sestavi z ozirom na zanimanje posameznih razstavnih oddelkov, sprehode po znamenitih delih mesta, posete muzejev, tovaran i t. d. Vsak oddelek bi vodil primeren strokovnjak. Sploh se bo skrbelo, da se udeležencem razdeli čas tako, da bodo imeli priliko brez napora in v preglednem redu videti vse zanimivosti razstave, mesta in sploh ves kulturni in gospodarski napredek češkega naroda.

Priglasje sprejema in daje podrobnejše informacije Trgovsko-obrtno društvo v ulici Sv. Ivana od 8.—2. pop.

„Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani“, registrovana zadruga z omejeno zavezo, vabi na 1. občni zbor, ki se vrši v četrtek, dne 7. maja 1908. ob 3. uri popoldne v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Poročilo prvega načelstva. 2. Poslovno poročilo in sicer: a) splošno, b) denarna izravnava, c) blagovni posli, d) revizija. 3. Volitev odbora. Zvezin odbor sestoji iz 15 članov, katere izvoli občni zbor za dobo treh let. — Vsaj 6 odbornikov mora imeti svoje stalno bivališče v Ljubljani. — Ostali odborniki naj se kolikor mogoče porazdelijo po posameznih pokrajinah zvezinega okoliša. 4. Vo-

litev nadzorstva. Zvezino nadzorstvo sestoji iz 10 članov, katere voli občni zbor za dobo dveh let. 5. Prememba pravil. 6. Proračun upravnih stroškov. 7. Slučajnosti. Vsako včlanjeno zadrugo ali društvo zastopa na občnem zboru njen načelnik. — Če pa ta pri občnem zboru ni prisoten, zastopa zadrugo ali društvo drugi pooblaščenec, ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom dotične zadruge ali društva. Na občnem zboru daje vsak vplačan delež en glas. S posvetovanim glasom se sme občnega zbora udeležiti vsak član kake včlanjenje zadruge ali društva. Za udeležence, ki pridejo že predpoldne v Ljubljano, vrše se v prostorih „Zveze slovenskih zadrug“ v Ljubljani dne 7. maja 1908. od 9.—12. ure predpoldne zadrugni razgovori. Posebno se bodo dajala vsakojaka pojasnila in navodila.

Obrtno-nač. šola za zidarje v Renčah vabi k slovesnemu sklepu šolskega leta 1907./8., ki bo v nedeljo 3. maja ob 3. uri pop. v šolski dvorani. Ob tej priliki so v dvorani razstavljeni letni izdelki učencev. Razstava ostane odprta še ves mesec maj. Vodstvo.

Čebelarški shod za Baško dolino bo dne 3. maja ob 3. uri pop. na Grahovem v šoli. Predaval bo znani strokovnjak, gosp. nadučitelj Likozar iz Ljubljane. Čebelarji, udeležite se polnoštevilno poučnega predavanja!

Politični pregled.

Novi gališki namestnik. — Imenovanje dr. Bobrziškega za gališkega namestnika je gotova stvar. Razglasi se v najkrajšem času. Za podpredsednika namestništva bo imenovan kak Malorus.

Atentat na nemškega cesarja? — Iz Rima je prišla še nepotrjena vest, da so Arnavti nameravali atentat na nemškega cesarja Viljema na Krfu. Zarotnikov je bilo 50. Preskrbljeni so bili z dinamitom in raznim razstreljivom. Orožniki so jih izmed njih aretirali 30; 20 jih je uteklo. Na begu je bilo ustreljenih 11 zarotnikov.

Proti jubilejskim slavnostim na Dunaju. — Češki listi priobčujejo oklic na narod, naj se noben Čeh ne udeleži jubilejskih prireditev na Dunaju. V oklicu se izraža nada, da se tudi drugi slovanski narodi ne bodo udeležili teh slavnosti.

Nemški cesar Viljem pride v Fulj dne 6. maja t. l. V arzenalu se delajo priprave za vsprejem.

Nasi zopet izvoljen poslancem. — Bivši laški minister Nasi, proti kateremu se je vršila dolga kazenska razprava radi sleparij in je skončala z njegovo obsodo, je izvoljen zopet za poslance v vo lilem okraju Trapani. Dobil je 2691 glasov. Oba protikandidata sta dobila skupno komaj 581 glasov. Samo v Italiji mogoče!

Dvoboja Rauch-Medakovič ne bo. Medakovičeva sekundanta major Uzelac in dr. Lorkovič sta zahtevala, naj ban Rauch poda dokaze za svoja očitanja proti samostojni srbski stranki. Banova zastopnika sta te dokaze odrekla. Na to sta izjavila Medakovičeva zastopnika, da se poslanec dr. Medakovič ne more du-rilirati s človekom, kateri brez povoda sumnič in brez dokazov obrekuje in da dvoboja ne bode. Baron Rauch je za temeljito biamazo bogatejši.

Razne vesti.

Nova naredba o zrelostni skušnji. — Naučni minister dr. Marchet je izdal novo naredbo glede zrelostnega izpita. Med drugim določa, da se mora kandidatu dovoliti pol ure, da si

izbere temo, o kateri hoče pisati nalogo iz maternega jezika. Minister odreja tudi druge olejšave ter ukazuje, da se mu teme za pismeni izpit predlože, da jih bo sam pregledal.

Velik slovanski učesnik umrl. — Na Reki je umrl dr. Baldo Bogišič, eden največjih slovanskih učencev na juridičnem polju. Pokojnik je bil l. 1840. rojen v Cavtatu. Njegovi najznamenitejši deli sta: „Pisani zakoni na slovanskem jugu“ in „Zbornik sedanjih pravnih odnošajev v južnih Slovanih“.

Iz Amerike v staro domovino. — S parnikom Carpathia se je povrnilo 1500 izseljencev, s „Francesco“ pa 1023 v Evrepe. Največ so Italijani iz kraljestva ter Hrvatje in Ogrji.

Na Komorskih otokih, ki so last Francoske, je razsajal silen ciklon, ki je napravil ogromno škodo.

Polkovna slavnost v Trstu. — Povodom 25-letnega obstanka tržaškega domaćega pešpolka „baron Waldstätten“ št. 97. sestavlja se je odbor nekdanjih podčastnikov tega polka, kateri misli dne 5. julija t. l. to ustanovitev z veliko vrtno veselico proslaviti. Gospod polkovnik tega pešpolka, gospod grof Stürkgh, prevzel je pokroviteljstvo za to polkovno slavnost. Vsi nekdanji podčastniki, kateri želijo k temu odboru pristopiti, so uljudno naproseni, da se v Veteranski pisarni via Gelsi št. 2. v ta namen zglaste.

Nov Hardenov proces in nov Eulenburgov škandal. — V sredo je bila v Monakovem glavna obravnava proti redaktorju lista „Neue Freie Volkszeitung“, Staedele, katerega je tožil Harden. Obravnava je končala s tem, da je bil Staedle obsojen na globo 100 mark event. k desetdnevnemu zaporu. Pri razpravi je prišlo popoldne do senzacionalne scene, katere posledice so za kneza Eulenburg jako nemile. Predpoldne je namreč izjavila priča, ribič Ernst, da je večkrat vozil na barki po Starnberškem jezeru kneza Eulenburga, da pa med njima ni nikdar prišlo do česa nenravnega. Popoldne pa, ko ga je predsednik opozoril, da se spravlja v nevarnost, da ga obtožijo radi krive prisege, je priznal, da je imel z knezom Eulenburgom homoseksualne stike. Harden je takoj izjavil, da se zadovoljuje s to izpovedbo. To senzacionalno pričanje se seve razburilo vse nemško žurnalistiko. Državni pravdnik dr. Isonbiel je proglasil nasproti členu redakcije „Berliner Zeitung“, da se mu zdi izpovedba Ernsta zelo važna. Čim bo imel pri roki zadostni materijal proti knezu Eulenburgu, bo postopal z največjo strogostjo brez ozira na osebnosti. Toliko knez Eulenburg kolikor Harden da imata pravico zahtevati, naj se stvar popolnoma razjasni. On da ne priznane nikomur.

Vsa nemška žurnalistika piše o knezu Eulenburgu kakor o zgubljenem človeku, padli veličini: „Nad knezom Eulenburgom je zlomljena palica,“ piše „Vossische Zeitung“.

Trije uboj. — Na Velikonočni ponedeljek je nastal med fanti iz Brezovega in okolice pri Moravčah na Kranjskem pretep, ko so pijančevali v vinogradih na Moravskigori. Pri tem je bil posestnikov sin Franc Zavrl iz Preval na mestu ubit. Ivan Jesenšek in Jernej Jakož iz Spodnjega Jelenja pa tako premlačena, da ne ostaneta pri življenju. Ubijalce, posestnikov sinove iz Dol, so že spravili pod ključ. Taka je naša katoliška mladina!

Izjava.*)

Podpisani obžalujem, da se g. Josipa Stanič-a, posestnika v Gorenjempolju bšt. 71 po krivici obdolžil tatvine krme, radi česar javno izjavljam, da so te obdolžitve popolnoma neresnične ter jih tem potom preključujem.

Kedi tega prosim g. Stanič-a, da ustavi kazensko postopanje ter mislim, da je s tem zadobil popolno zadoščenje.

V Gorenjempolju, dne 26. aprila 1908.

Štefan Gabrijelčič, l. r., Goljeveca 56.
Štefan Tinta, l. r. Alojzij Vidmar, l. r. priča.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Potnikom v Ameriko

priporoča

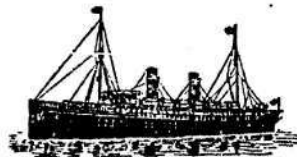
generalna agentura „Amerikanske in White Star Linije“

najhitrejšo vožnjo preko Basla-Parisa-Cherbourg-New-York.

2 odhoda na teden. Prosta hrana že v Baselu.

Z velikanskimi parniki teh linij traja prevoz od Cherbourg-New-York v resnici le 5 in pol do 6 dni.

Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radevolje in zastoj: „Generalna Agentura“ Im Obersteg & Co Basel Aeschen-graben 28 (Švica)

Proda se posestvo v Brdih.

Več se izve pri

g. **Valentina Vendramina v Kojsem.**

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.
Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 6%, na varščino ali zastave in na menjice po 6½%; za čas denarne draginje ½% višje.

Glavni določili se obrestujejo koncem leta 1907. s 6%.
Stanje 31. dec. 1907.: Zadrugnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. — Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328.—

Išče se več izurjenih ogljarjev

kakor tudi več delavcev, proti zelo dobri plači.

Več se izve pri **Dominiku Lušinu, Ljubljana, Jenkove ulice št. 18.**

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na podobnih boleznih, tedaj pišite na **P. Ziervas-a Kalk 244 pri Kolinu ob Reni.**

Nekatera od sto in sto zahvalnih pisem: „Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše sredstvo je učinkovalo že 5. dan.“

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomu Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez njega.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izbornu potrebo se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po 3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo.“

Proti pošiljavi 1 marke nemške veljave (tudi v znakah) pošljem knjigo: „Motenje perjode“ napisal dr. Med. Leviz. — Pojasnila brezplačno.

Za odgovor naj se priloži znamko.

Dr. E. Volčič v Novem mestu (Rudolfovo :: Kranjsko)

je uredil in izdal:

1. Civilno-pravdni red in sodni pravilnik z drugimi civilno-pravdnimi zakoni. — Knjiga je popoln zbornik pravil označene vrste; koncem tvarine je obširno stvarno kazalo v slovenskem in hrvaškem jeziku. — Obseg XII. in 909 strani; cena vezani knjigi 8 K. poštnina 55 v.

2. Odvetniška tarifa določila v slovenskem in hrvaškem jeziku pred sodišči; sodne pristojbine. Obseg 75 strani (20 tabel); cena 1 K 80 v. — Knjigi se dobivata v „Slovanski knjigarni“

A. Gabršček v Gorici.

Bolnikom na pljučih,

kateri še ne poznajo izvrstnega Grundmannovega čaja in bombonov proti kašlju in pljučnim boleznim, priporočamo v njihovo korist to izvrstno zdravilo. Neštetim bolnikom, ki so trpeli na pljučni bolezni in so se izgubili upanje da ozdravijo, je pomagal ta čaj. Že v kratkem času se obrne na bolje. — Čudovito upliva ta čaj pri zastarelem kašlju, zasliženju, hripavosti pri kroničnem pljučnem katarju in bolečinam v grlu, naduhtit. Ker pa poskus več koristi nego same besede, razpošilja tvrdka lekarnarja **Grundmann-a, Berlin S. W., Friedstr. 207.**

20.000 poskusov

tega izvrstnega čaja. Poslati je točen naslov ter znamko za 20 v. — Brezplačni pošiljati se priloži poučna ilustrovanja knjižica. Nikdo naj ne zamudi te ugodne prilike! Bode prepričani, da učinkujeta čaj res izvrstno; sicer bi tvrdka lekarnarja Grundmann-a gotovo ne razpošiljala brezplačnih poskusenj. Naročite takoj; ne bode Vam žal!

CHRISTOFLE & Cie Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

G. kr. **Christofle & Cie Dunaj I. Opernring 5 (Heinrichshof).**

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

Z znamko **Maršner** zaznamovani šumeči limonadni bonboni malinov, jagodov, češnjev in prvenecv okus so najboljši.

Prva češka delniška družba za orient. sladkorno blago prej A. Maršner Kraljevi Vinogradi.

Dobi se v Gorici pri A. P. Glessig, A. Seppenhof in G. Furlani.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u

v Gorici,

v Gosposki ulici št. 14 (v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najbogatejšo izbero pohištva vseh slogov za vsak stan, priprostega in naj-finejega izdelka.

Daje tudi na obroke.

Lastna delavnica za tapcirano pohištvo.

Cene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa, podohe na šipe in platno, ogledala, žima in platno.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate e šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane „Original“ le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezsumno.

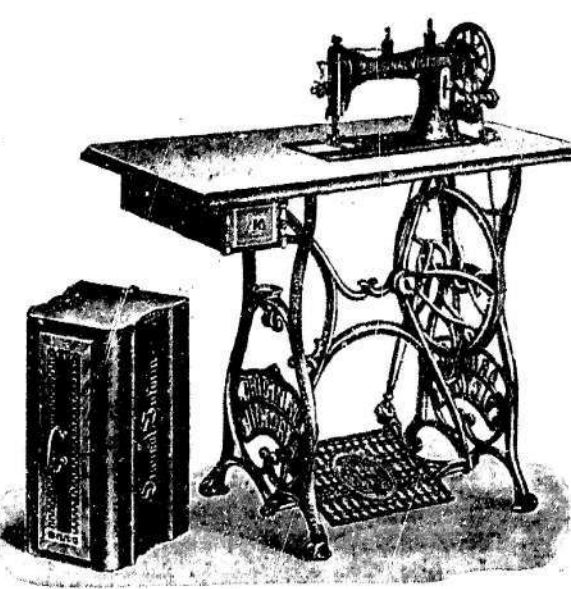
Original-Viktoria stroji so nepre-kosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpri-pravnejši za umetno vezenje (re-amiranje). Tvrdba stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji najbo-lik vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria stroje.“

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, drokoles „Puch“, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

Goriška tovarna mila A. Gabršček.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodinje! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specijaliteta je: **Caprasole - Koza s solncem.** Poskusite in sodite! Svoji k svojim!